

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 21 de setembre de 2022

Viatge apostòlic al Kazakhstan

Germans i germanes, bon dia!

La setmana passada, des del dimarts fins al dijous, vaig ser al Kazakhstan, un país amplíssim de l'Àsia central, en ocasió del setè Congrés de Líders de les religions mundials i tradicionals. Renovo al senyor president de la República, i a les altres autoritats del Kazakhstan la meva gratitud per l'acollença cordial que m'ha estat reservada i per la bona organització. També dono les gràcies de cor als bisbes i a tots els col·laboradors pel gran treball que han fet, i sobretot per l'alegria que m'han donat de poder trobar-los i veure'ls tots junts.

Tal com deia, el motiu principal del viatge va ser participar en el Congrés de Líders de les religions mundials i tradicionals. Aquesta iniciativa la tiren endavant des de fa vint anys les autoritats del país, que es presenta al món com un lloc d'encontre i de diàleg, en aquest cas a nivell religiós, i, per tant, com protagonista en la promoció de la pau i de la fraternitat humana. Ha estat la setena edició d'aquest congrés: un país que té trenta anys d'independència, ha fet ja set edicions d'aquest congrés, un cada tres anys. Això significa posar les religions en el centre del compromís per a la construcció d'un món en el qual ens escoltem i ens respectem en la diversitat. I això no és relativisme, no: és escoltar i respectar. I això s'ha de reconèixer al govern kazakh que, després d'haver-se alliberat del jou del règim ateu, proposa ara un camí de civilització, condemnant clarament fonamentalismes i extremismes. És una posició equilibrada d'unitat.

El Congrés va discutir i aprovar la Declaració final, que va en continuïtat amb la que es va signar a Abu Dhabi el febrer de 2019 sobre la fraternitat humana. M'agrada interpretar aquest pas endavant com a fruit d'un camí que ve de lluny: penso naturalment en l'històric Encontre interreligiós per la pau convocat per sant Joan Pau II a Assís l'any 1986, tan criticat per la gent que no tenia clarividència; penso en la mirada clarivident de sant Joan XXIII i sant Pau VI; i també en la de grans ànimes d'altres religions —em limito a recordar Mahatma Gandhi. ¿Com no recordar tants màrtirs, homes i dones de totes les edats, llengües i nacions, que han pagat amb la vida la fidelitat al Déu de la pau i de la fraternitat? Ho sabem: els moments solemnes són importants, però després és l'esforç quotidià, és el testimoniatge concret allò que construeix un món millor per a tots.

A més del Congrés, aquest viatge m'ha permès trobar les autoritats del Kazakhstan i l'Església que viu en aquella terra.

Després de visitar el senyor president de la República —al qual agraeixo un vegada més l'amabilitat—, ens vam dirigir a la nova sala de concerts, on vaig poder parlar als governants, als representants de la societat civil i al cos diplomàtic. Vaig destacar la vocació del Kazakhstan de ser el país de l'encontre: en ell, de fet, hi conviuen prop de cent cinquanta grups ètnics i es parlen més de vuitanta llengües. Aquesta vocació, que ve donada per les seves característiques geogràfiques i per la seva història, —aquesta vocació de ser país d'encontre, de cultura, de llengües— va ser acollida i abraçada com un camí que es mereix ser animat i sostingut. També vaig manifestar el desig que pugui

prosseguir la construcció d'una democràcia cada vegada més madura, capaç de respondre efectivament a les exigències de tota la societat. És una feina àrdua, que requereix temps, però cal reconèixer que el Kazakhstan ha fet eleccions molt positives, com la de dir “no” a les armes nuclears i la de les bones polítiques energètiques i ambientals. Això ha estat valent. En un moment d'aquesta tràgica guerra, on alguns pensen en les armes nuclears —una bogeria—, aquest país ja des del principi diu “no” a les armes nuclears.

Pel que fa a l'Església, m'ha alegrat molt trobar una comunitat de persones contentes, alegres, entusiastes. Els catòlics són pocs en aquest vast país. Però aquesta condició, si és viscuda amb fe, pot portar fruits evangèlics: sobretot la benaurança de la petitesa, de ser llevat, sal i llum comptant únicament amb el Senyor i no amb alguna forma de rellevància humana. A més, l'escassetat numèrica convida a desenvolupar les relacions amb els cristians d'altres confessions, i també la fraternitat amb tots. Per tant, ramat petit, sí, però obert, no tancat, no defensiu, obert i confiat en l'acció de l'Esperit Sant, que bufa lliurement on vol i com vol. Hem recordat també aquesta part grisa, els màrtirs: els màrtirs d'aquell poble sant de Déu —perquè ha sofert decennis d'opressió atea, fins a l'alliberament fa trenta anys—, homes i dones que han sofert tant per la fe al llarg del període de la persecució. Assassinats, torturats, empresonats per la fe.

Amb aquest ramat petit però alegre vam celebrar l'eucaristia, a Nursultan, a la plaça de l'Expo 2017, envoltada d'arquitectures molt modernes. Era la festa de la Santa Creu. I això ens fa reflexionar. En un món en el qual progrés i retrocés s'entrecreuen, la Creu de Crist continua sent l'àncora de salvació: signe de l'esperança que no decep perquè està fonamentada en l'amor de Déu, misericordiós i fidel. A Ell adrecem el nostre agraïment per aquest viatge, i la nostra pregària per tal que sigui ric de fruits per al futur del Kazakhstan i per a la vida de l'Església peregrina en aquella terra. Gràcies.